

זהירות עיתונאים !!! באתי לברך ונמצאתי מקלל

ישראל פלמנבאום

ככותב ותיק ב"משק הבקר והחלב", אני רוצה לשתף את ציבור קוראיו בחוויה מיוחדת שאותה חוויתי לאחרונה. חשתי צורך בכתיבת רשימה זו לעיתון, שהיא לגמרי לא שגרתית, כדי לתקן עיוות עיתונאי שעלול היה להעמיד באור שונה את יחסי האוהד לענף ולעוסקים בו

ובכן, במה מדובר ?

נעניתי לאחרונה להזמנת חברים בשה"מ לשאת דברים בכנס שעוסק בקשר בין חקלאות ישראל והגלובליזציה. אני כמוהו התבקשתי להציג דברים בהקשר לענף החלב הישראלי. נעניתי להזמנה, אך הבהרתי למארגנים שאני אמור לשאת דברים בכוון שונה אולי, למה שהם מתכוונים. ברצוני להציג את ענף החלב הישראלי כדוגמה לכך שלא תמיד צריך להתבסס רק על עלויות הייצור המקומיות, בעת השוואת מחירי החלב המקומיים לאלה ממדינות יבוא פוטנציאליות. כמוכן, יש לקחת בחשבון גם תועלות סביבתיות וחברתיות שיש לענף ואם אפשר, לכמת אותן ולהכניסן למשוואה, טרם קבלת החלטה.

למעשה, הייתה לי הרצאה מוכנה, שאותה הצגתי בפני ציבור העוסקים בענף בכנס ירושלים לפני שנתיים. גוף ההרצאה היה, כפי שאני חש ומפרסם תמיד, "שיר הלל" לענף שלנו שבו כולנו מתברכים.

בהמשך, לאור המידע המעניין, מצאה דוברת משרד החקלאות את הנושא כראוי לפרסום לציבור הרחב וביקשה ממני להעביר אליה את החומר, טרם הרצאה. עשיתי זאת, כמו תמיד, בחפץ לב, מתוך הבנה שאני ממשיך לתרום לשיפור תדמיתו של הענף בפני הציבור. דוברת המשרד ניסחה הודעה לעיתונות כדלקמן, שאותה אישרתי למשלוח והמוצגת בעמוד זה.

במקום העברת המסר שהופיע בהודעה לעיתונות, החליט כתב עיתון "הארץ" לענייני חקלאות, עמירם כהן, שכלל לא נכח בהרצאתי אלא קיבל את המצגת שלה, לתת לכתבה בנושא את הכותרת הבאה:

בלעדי: השוואה בין לאומית מגלה "עלות ייצור החלב בישראל גבוהה ב-28% מהעלות באירופה"

עמירם התבסס על טבלה מתוך שנתון מועצת החלב לשנת 2009 שאותה הצגתי בכנס ושהצביעה על פער כזה במחירים בשנה האחרונה, אך הציגה גם שנים, לא מעטות, שבהן פער כזה לא היה.

בקיצור, העיתונאי, רודף ה"רייטינג", לקח נתון שולי מתוך הרצאתי והפך אותו לכותרת עם מסר הפוך לתוכן הרצאתי. ומה עם האמת?, היא ככל הנראה לא כל כך חשובה, במיוחד, כפי שהבנתי מדבריו בשיחתנו, כשצריך להתמודד על לב הקורא הישראלי מול הצהובונים והחינומונים. קיימתי שיחה נוקבת עם העיתונאי ואני שוקל להמשיך ולפנות לעורך העיתון, כמו גם לבטל את המנוי שלי לעיתון הארץ, שאותו חשבתי למכובד ולאמין.

אני את הלקח שלי למדתי וחשוב היה לי לשתף בו את ציבור קוראי משק הבקר ובדרך זו לשמר את הקשר הטוב שיש לי עם הענף והעוסקים בו. ■

הודעה לעיתונות

אין "פרות קדושות"

מחקר חדש מציג את התועלות הסביבתיות של הרפת הישראלית במנוחים כלכליים ובודק האם כדאי לייבא חלב מחו"ל. בעידן הגלובליזציה מקובל לבחון את כדאיות הייצור של מוצרים בארץ, ביחס לעלויות הייבוא שלהם מחו"ל. מחקר חדש, שיוצג מחר ביום עיון על הגלובליזציה והשפעתה על חקלאות ישראל, מוסיף למשוואה את הרווח הכלכלי מהתועלות הסביבתיות של הרפת ובודק איזה חלב יהיה זול יותר עבור הישראלים - מקומי או מיובא?

לכבוד יום העיון בנושא הגלובליזציה והשפעותיה על החקלאות הישראלית, שיתקיים מחר במשרד החקלאות, מציג ד"ר ישראל פלמנבאום, לשעבר מנהל אגף בעלי חיים במשרד החקלאות, מחקר המוסיף למשוואה עוד נתון מעניין וחשוב. מה ערכן הכלכלי של התועלות הסביבתיות של הרפת הישראלית? והאם הן מטות את המאזניים בשאלת הייצור המקומי או הייבוא?

בעבודתו בחן ד"ר פלמנבאום מצב היפותטי שבו אין רפתות בישראל וצריכת החלב כולה מסופקת באמצעות יבוא. אלו השלכות סביבתיות יש למצב זה?

לתוצרי לוואי של ענפי החקלאות השונים, המשמשים כמזון לעדר הפרות, לא היה עוד שימוש ועל כן יהיה צורך בהטמנתם; גידולים חקלאיים הצורכים דשן המיוצר מזבל פרות יעברו לשימוש בדשן כימי; ירידה של כחצי מיליון דונם גידולי מספוא המעובדים בישראל ותורמים לאיכות האוויר, הסביבה והחברה בישראל. על פי עבודתו של ד"ר פלמנבאום השלכות אלו הן שוות ערך לכ-275 מיליון ₪ בשנה! הטמנת תוצרי לוואי המשמשים להזנת הפרות ברפת תעלה 50 מיליון ₪, שימוש בדשן כימי במקום בזבל פרות יעלה 145 מיליון ₪ ותרומת עיבודם של כחצי מיליון דונם גידולי מספוא עומדת על כ-80 מיליון ₪. ערכם של כל אלו הנו שווה ערך לכ-5.5 סנט נוספים במחירו של כל ליטר חלב המיובא לישראל.

ד"ר ישראל פלמנבאום: "מדובר בהיקף כספי דומה מאוד לפער בין עלויות ייצור החלב בישראל לבין מחירו של החלב המיובא ממדינות שבאפשרותן להיות ספקיות החלב של ישראל במצב המוצא ההיפותטי - כשאין רפתות בארץ. לאור זאת, כשאנו באים לבחון את מידת התחרותיות של ענף חקלאי ישראלי מול מקבילו בעולם, אנו חייבים לקחת בחשבון גם את התועלות הסביבתיות של קיומו או אי קיומו בישראל. ברפת ניתן לראות כי התועלות הסביבתיות מטות את הכף לטובת המשך קיום הרפת הישראלית". ■